

Kopia
Enligt förteckning
sista sidan

Riksantikvarieämbetet
Statens historiska museer

Ink. 1997-04-24

Dnr.....

Byggnadsminnesförklaring (BM) av fastigheten
Trädgården 3, Kommendantsbacken 4 i Visby, Gotland

BESLUT

Visby innerstads stadsplanestruktur och bebyggelse utgör ett unikt exempel på hur två ekonomiska expansionsperioder, hansatiden och 1700-talets andra hälft, avspeglas i en välbevarad stadskärna. Den sammanfattade bebyggelsemiljön, speglade gångna tiders byggnadsskick, gör innerstaden till ett synnerligen märkligt bebyggelseområde.

Fastigheten Trädgården 3 med sitt f d tullhus i sten från 1700-talets mitt ingår som en värdefull del av denna bebyggelsemiljö.

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 3 kap 1§ första stycket lag (1988:950) om kulturminnen mm denna fastighet för byggnadsminne (BM).

BM-förklaringen av ovan angivna fastighet skall omfatta bostadshuset samt den tillhörande tomten enligt bifogad karta.

BYGGNADSBESKRIVNING

Byggnaden, det s k Lanthamnstullhuset, är uppfört år 1759. Kronan skall ha uppfört huset som tjänstebostad för lanttullinspektorens räkning.

Av de övriga lanttullhusen vid Norder-, Öster- och Söderport, som uppfördes för att skaffa tjänstelokaler och bostäder åt tullpersonalen, finns endast det Norra Tullhuset bevarat. De tre portarna var jämte hamnen de enda vägar som var tillåtna för införsel av varor från landsbygden. Lanthamnstullhuset var tullhuset för de varor som kom via hamnen.

Byggnaden är uppförd med kalksten i en våning med inredd vind. Huset är slätputsat och avfärgat vitt. Sadeltaket är belagt med äldre enkupigt tegel. Åt gården finns en utbyggd förstuga av trä.

Länsstyrelsen i Gotlands län

97-03-20

Överklagande har ej skett
inom föreskriven tid.

Eva Jacobsson
Eva Jacobsson
Registrator

Huset var ursprungligen en parstuga med kök. Planlösningen är i sin helhet, liksom ursprunglig fast inredning, ej bevarad.

Interiört finns dock ett par spegeldörrar samt trappsnickrier av 1800-talstyp. I den övre våningen finns en kakelugn bevarad från senare tid.

SKYDDSFÖRESKRIFTER

Länsstyrelsen meddelar enligt 3 kap 2§ samma lag följande skyddsföreskrifter:

1. Ovan angiven byggnad får inte rivas, flyttas eller till sitt yttre byggas om eller till. Inga förändringar får heller ske vad gäller tak- och fasadmaterial eller övrig exteriör utformning.
2. Ingrepp får inte göras i byggnadens murverk, stomme eller takstol, bärande konstruktioner och skorstensstockar.
3. I byggnaden får fast inredning som kakelugn, äldre spegeldörrar och listverk inte förändras.
4. Byggnaden skall underhållas så den inte förfaller. Vid underhålls- och reparationsarbeten får endast traditionella och till byggnaden anpassade material och metoder användas. Utförandet skall ske på sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar.
5. Den tillhörande tomten skall hållas i sådant skick att byggnadsminnets utseende och karaktär inte förvanskas.

KOMMENTARER

Avsikten med skyddsföreskrifterna är att inga exteriöra förändringar skall ske. Därför är även mindre förändringar av markbeläggning, gårdsmur och port, uppsättning av antenner, räcken, skärmtak, altaner, markiser, skyltar, lampor mm tillståndspliktiga och får endast utföras i samråd med länsstyrelsen.

Före underhåll eller restaurering skall kontakt tas med länsstyrelsen. Livsmiljöenheten/Kultur. Råd om åtgärder ges av länsstyrelsen.

Till beslutet bifogas länsstyrelsens förslag till riktlinjer för framtida upprustningsarbeten.

Även för BM provas bygglovpliktiga åtgärder på

sedvanligt sätt i kommunens byggnadsnämnd. Stadsarkitektkontoret bör kontaktas i osäkra fall.

Om det finns särskilda skäl får länsstyrelsen enligt 3 kap 14§ lag om kulturminnen mm lämna tillstånd till ändring av byggnadsminnet i strid med skyddsföreskrifterna.

ÖVRIGT

Lydelsen i detta beslut har efter samråd med Riksantikvarieämbetet ändrats något jämfört med tidigare föreslagen lydelse. Ändringarna är av redaktionell karaktär, sakinhållet är fortfarande detsamma.

EV ÖVERKLAGANDE AV BESLUTET

Detta beslut kan överklagas hos länsrätten, se bilaga. Beslutet skall enligt 3 kap 21§ lagen om kulturminnen mm tillämpas utan hinder av att ev talan förs mot beslutet.

BESLUTANDE MM

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Thorsten Andersson.

Föredragande har varit länsantikvarie Marita Jonsson.

Den förberedande handläggningen har utförts av byggnadsantikvarie Elisabeth Sundström.

I den slutliga handläggningen har även deltagit förste länsassessorn Nils Strehlenert.

Thorsten Andersson

Marita Jonsson

Kopia
RAÄ
Byggnadsnämnden
Gotlands Fornsal
Kultur- och fritidsnämnden

Kopia av lagakraftvunnet beslut
RAÄ
Lantmäterimyndigheten
Gotlands Fornsal
Byggnadsnämnden
Planenheten
Länsantikvarien

RIKTLINJER FÖR FRAMTIDA UPPRUSTNINGSPÅRBEJTEN (Förslag)

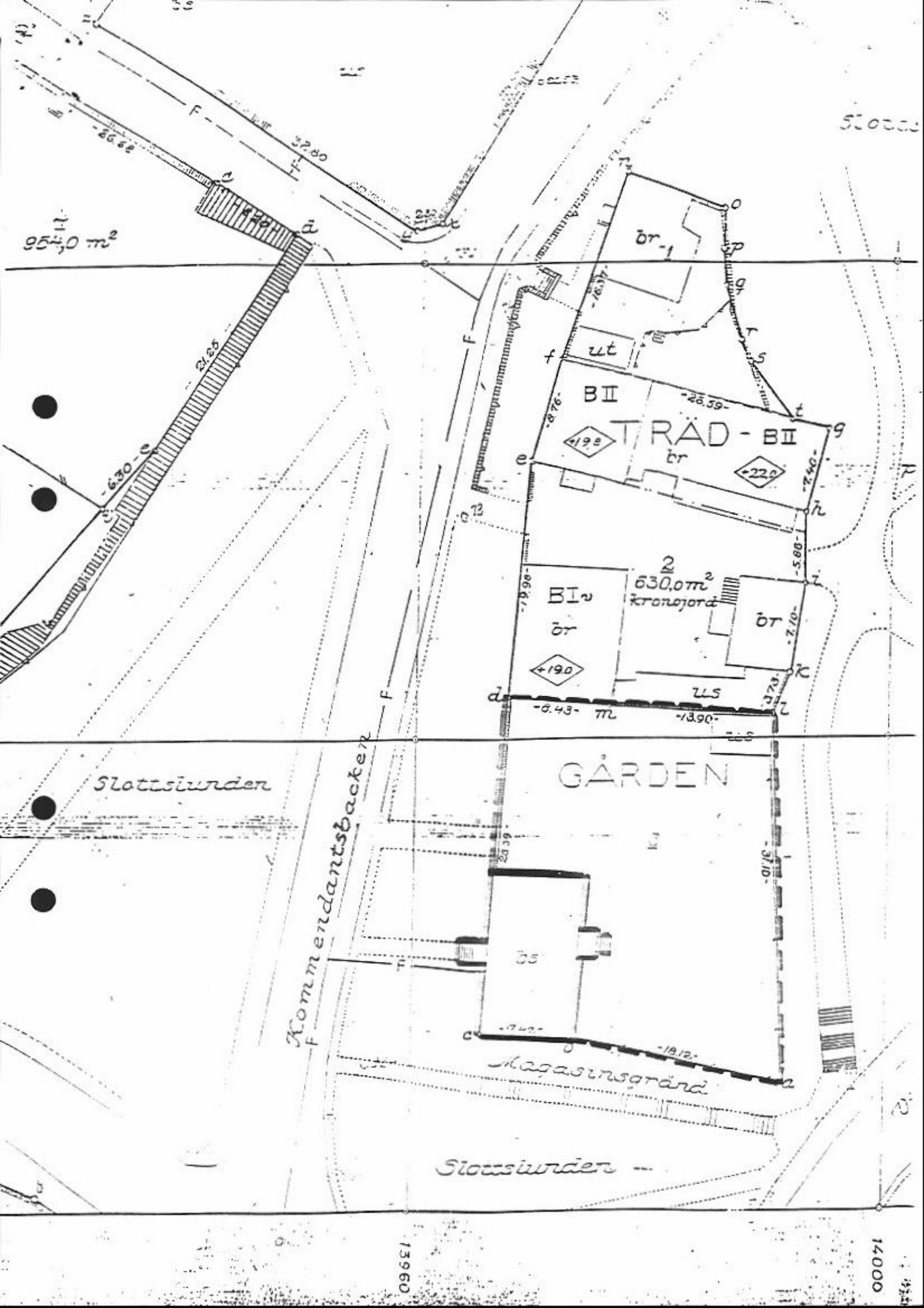
(Observera att ändring som strider mot BM:s skydds-
föreskrifter kräver länsstyrelsens tillstånd. Bygg-
lovpliktiga åtgärder prövas i kommunens byggnads-
nämnd.)

Vid en framtida eventuell omputsning skall ren
kalkbruk användas. Vindskidor bör då avlägsnas.
Den yttersta taktegelraden lägges istället i bruk.
Fasaderna skall avfärgas med ren kalkfärg.

Fönster- och dörrsnickerier skall målas och under-
hållas med ren linoljefärg.

Om tegeltaket måste läggas om skall det gamla teglet
behållas. Trasigt tegel kompletteras med så lika det
befintliga som möjligt.

Vid framtida utbytesbehov av fönster kan med fördel
den tidigare utformningen av fönster (kvadratiska
fönster med fönsterluckor) rekonstrueras.

$954,0 \text{ m}^2$

Slottslunden

Kommandantsbacken

GÅRDEN

Magasinsgränd

Slottslunden

13960

14000